

A HADTÁPELLENŐRZÉS ÉS A GAZDASÁGI ELEMZÉS CSAPATSZINTŰ MEGVALÓSÍTÁSA

Marosán László¹

A hadtáp és technikai szolgálatok szervezeti integrációját követően a működési integráció területén is rendelkezünk néhány éves gyakorlati tapasztalattal. Ezek ismeretében a funkcionális működés és működtetés szabályozó rendszerének további javítása és tökéletesítése érdekében szeretnék néhány gondolatot felvetni a hadtáp ellenőrzés és ezen belül a gazdasági elemzés csapatszintű gyakorlatának témaköréből.

Az anyagi-technikai integráció követelményeként a hadtáp és technikai szolgálatok távolabb kerültek az adott döntési szinttől, információ-ellátottságuk a különböző áttételek miatt romlott, ezzel párhuzamosan bizonyos fokú jog- és hatáskör szűkülés is bekövetkezett, ugyanakkor a szakmai reálfolyamatok feltétel- és követelményrendszere, így a szabályozók, meg a működési mechanizmus szinte változatlan maradt.

Ha elfogadjuk azt a felvetést, hogy az Anyagi-technikai Főnök ne avatkozzon be a részletes szakmai munkába, mert nem ez az elsődleges feladata, akkor olyan az ATF személyéhez kötődő szakmai utasításban rögzített követelményrendszer kidolgozása lenne kívánatos, amelyből egyértelműen levezethető, körülhatárolható az alárendelt szervezeti elemek feladatköre, egyeztetési, együttműködési feladatai. Mert a jelenlegi gyakorlatban az integráció során létrejött új szervezeti elemek, így a tervező alosztályok, tervező-elemző anyaggazdálkodási alosztályok, anyagi főtisztok szerepe nem minden szituációban tisztázott, sok esetben önálló életet élnek. De ide kapcsolható az anyagnyilvántartási feladatok, a számviteli részlegek pénzügyi irányítás alá vonása is.

Visszacsatolva a gondolatkör elejére, az ATF-nek valóban nem kell beavatkozni a részletes szakmai munkába, ha megfelelő és jól kiépített, átjárhatóságot biztosító információs rendszerrel rendelkezik, a megféle-

¹ Marosán László őrnagy, az MH 54. Veszprém Rádiótechnikai dandár hadtápfőnöke

ló számítógépes háttér biztosított és valamennyi szervezeti elem előtt ismert, hogy az ATF egy adott döntéshez milyen szolgáltatást igényel.

A fentiekből következően a hadtápellenzést az anyagi-technikai vezetési rendszerbe illesztve célszerű működtetni, jogilag és módszertanilag egységes alapokra helyezve.

A kívánatos gyakoriságú és éves tervekben tervezett komplex, átfogó anyagi-technikai főnöki ellenőrzés keretében végrehajtott vizsgálatok keretében érvényesülhet megfelelően a követelményszintű alaposság, következetesség, a megelőző, segítő és számonkérő jelleg, valamint az értékítélet kimondása a megfelelő szolgálati hatalommal rendelkező személy részéről.

Az egységes elképzelésű és visszatérő gyakoriságú anyagi-technikai ellenőrzés mellett szól az is, hogy az anyagi technikai szakterület széles spektruma miatt az ellenőrzések időben szétszóródnak, figyelemmel kísérésük a megfelelő reagálás és visszacsatolás lehetősége nem kellő hatékonyságú és így a vezetési szint számára egyre követhetlenebb.

Az anyagi-technikai főnökségek szerteágazó, de szoros kapcsolatban lévő területei, hatékony ellenőrzések gondjai jelenleg abban csúcsosodnak ki, hogy ki, kit, mire vonatkozóan, milyen gyakorisággal ellenőrizzen.

Tapasztalataink e területen azt erősítik, hogy célszerű olyan "tipus" vagy "állandó" programot kidolgozni, amely hosszabb távon, több esetben is alkalmazható és ezen belül az egyes szolgálati ágak, munkaterületek, alegységek vizsgálatának programjait tartalmazza.

Az előbbieken említett program követelményei figyelembevételével határozhatók meg ellenőrzési fajtánként és ellenőrzési területenként (helyenként) az ellenőrzések célszerű és hatékony módszerei.

Az anyagi-technikai főnökségek sokrétű feladatköréből adódóan esetenként tapasztalható nem eléggé tudatos, előkészítetlen ellenőrzés, amelyek inkább a "látogatás" vagy "kijárás" jellegűek, ahol a tapasztalatok sokszor 2-3 formális mondattal elintézés nyernek az ellenőrzés zárásakor. Mindezen jelenségek rontják az ellenőrök és az ellenőrzés tekintélyét, rontják az ellenőrzés hatékonyságát.

Az ellenőrzést minden esetben konkrét, határidőhöz kötött feladat-szabásnak kell követnie, függetlenül attól, hogy az ellenőrzést az Anyagi-technikai Főnök személyesen vezeti, vagy sem.

A hadtápellenzést az anyagi-technikai szakellenzrés keretei között, a központilag meghatározott követelmények érvényesülésének biztosítása mellett, az állapotért való felelősség elvének előtérbe helyezésével a helyi körülményektől függően, differenciált tartalommal és gyakorisággal kell végezni. Fő hangsúlyt az ellenzrészek **megelőző jellegének** erősítésére, a nem kívánatos jelenségek visszaszorítására helyezve, érvényesítve a szakszerűséget, a következetes számonkérést, a szükséges beavatkozások időbeni megtételét.

A különböző ellenzrészi feladatok végrehajtása során a hadtápszolgálat területén széleskörűen **alkalmazzuk** egy adott kérdés (gazdálkodási terület) módszeres vizsgálatára, az összefüggések feltárására, a részterületek számszerű tanulmányozása és értékelése céljából az **elemzés módszereit**.

Az ellátási, kiszolgálási tevékenység területeit érintő elemzések napjainkban sokoldalúan jellemezhetők; így azon igénynek, hogy minél több információval szolgáljon a megfelelő gazdasági döntések meghozatalához, egyre kevésbé felelnek meg.

A jelenlegi környezetben a gazdasági folyamatokat **objektíven tervezni és követni egyre nehezebbé válik**. Így az inflációs hatások érvényesülése, normák elmaradása a reálértéktől, a felszámított előirányzatok és anyagkeretek csökkentése, megvonása, a pénzellátás jelenlegi gyakorlata **minimális manőverezési lehetőséget ad** a csapatszintű gazdálkodásban.

Sok esetben az **alkalmazott elemzési formulák** napjaink reálfolyamatainak értékelésére nem alkalmasak, időszerűtlenné váltak.

A csapattagozatban az ellátás biztonságának megtartása mint alapvető követelmény mellett, jelen vannak és hatnak a következő befolyásoló tényezők, mint: a központi beszerzési kötelezettség előírása, helyenként az akciós beszerzési források tiltása, a beszerzési források és lehetőségek átrendeződése, privatizációs hatások, gazdasági környezet hatásaiból eredő kiszolgáltatottság az árak, a választék, a szállítási fegyelem

területén, hiánygazdálkodásból adódó korlátozott lehetőségek és kény-
szerek.

A csapatok szakember állománya részére jelentős problémát okoz a számviteli, adózási és egyéb gazdálkodási törvények, rendeletek adaptá-
lása, annak gyakorlati alkalmazása. Ezen szabályozások, változások sok
esetben a szakmai intézkedésekhez kévsve, vagy egyáltalán nem, illetve
sok esetben ellentmondásosan **jelenek meg** a meglévő és esetleg már
módosított szakmai utasításokkal összhangban.

A hadtápellenzés és a gazdasági elemzés csapatszintű folyamatá-
nak új alapokra helyezése a jövőben egy egységes anyagi-technikai gaz-
dálkodási szabályozó rendszer kidolgozásától várható. Amely az alegysé-
gektől a központi gazdálkodás szintjéig tartalmazza az egyes elemek fel-
adatait és követelményrendszerét.